

Wykłady i spotkania towarzyszące warsztatom odbędą się na Wichrowym wzgórzu (Gospodarstwo rodziny Pietraszewskich) w Nowym Kawkowie oraz w sali Ośrodka Teatralnego Węgajty:

5 sierpnia (poniedziałek) o godz. 15

Teologia ikony w świetle Acheiropoietyos
– przedstawi teolog prawosławny i ikonograf z Supraśla, Grzegorz Prokopiuk.

6 sierpnia (wtorek) o godz. 19

Sztuka Bizantyjska w kościołach katolickich i grecko-katolickich na terenach południowych Włoch
- przedstawi architekt i artysta plastyk, Julita Jaśkiewicz-Macek z Grupy Agathos.

8 sierpnia (czwartek) o godz. 19

Ikona w kuldze domowym
– przedstawi pedagog, Ewa Grzeźkiewicz z Grupy Agathos.

10 sierpnia (sobota) o godz. 20

Zabytkowe świątynie Gruzji i Armenii
– prelekcja opowiada o najważniejszych dziełach sztuki tych krajów – zwiedzonych i przestudiowanych przez autora opowieści, pedagoga i miłośnika sztuki bizantyjskiej Antoniego Sodułę z Lutr.

Wieczór gruziński wzbogacą opowieści i zdjęcia z podróży po tamtejszych klasztorach, które przedstawia Beata Radomska i Małgosia Brońska, uczestniczki warsztatów ikonograficznych z warszawskiej Sztukarni.

14 sierpnia (środa) o godz. 19.00

Modlitwa – Akatysta ku czci Bogurodzicy; otwarcie wystawy ikon powstałych w ramach warsztatu oraz ikon Grupy Agathos i warszawskiej pracowni ikony z Nowego Kawkowa; obchody dziesięciolecia Grupy Agathos przy muzyce „Transkapeli” ze Szczytna

15 sierpnia (czwartek) o godz. 11.00

Uroczysta liturgia ze śpiewem gregoriańskim na święto Wniebowzięcia NMP oraz po liturgii – obrzęd poświęcenia ikon ze śpiewami bizantyjskimi w kościele parafialnym w Nowym Kawkowie.

ORGANIZATORZY:

Stowarzyszenie Teatr Węgajty

11-042 Jonkowo,
Węgajty 18

Kontakt:
scholaw1@wp.pl
biuro@schola.wegajty.pl
www.wegajty.pl
tel. 89 5129471,
600005253, 600005251

Grupa Agathos
(Warszawa)

Kontakt:
agathos@interia.eu
www.agathos.art.pl

Schola Węgajty

w ramach programu:
Laboratorium Tradycji 2013
– warsztaty dziedzictwa kulturowego
Tradycja bizantyjska

Dofinansowano ze środków Funduszu Aktywizacji Teatralnej Teatru im. Stefana Jaracza w Olsztynie.

Laboratorium Tradycji 2013

Warsztaty dziedzictwa kulturowego

TRADYCJA BIZANTYJSKA

5 – 15 sierpnia 2013
Wichrowe wzgórze, Nowe Kawkowo
Ośrodek Teatralny Węgajty

PRACOWNIA IKONY

W Polsce kult ikony ma wielowiekową tradycję i jest rezultatem związków naszej kultury z kulturą Cesarstwa Bizantyjskiego. W historii Rzeczypospolitej długo były obecne tradycje religijno-kulturowe zarówno wschodnia jak i zachodnia. Obie tradycje przenikały się. Świadczy o tym kult cudownych ikon, z najbardziej znaną Matką Boską Częstochowską, jak również zabytki kościoła katolickiego - kaplica Świętokrzyska na Wawelu czy kaplica Św. Trójcy na zamku lubelskim. Grupa Agathos nawiązuje do obecności sztuki bizantyjskiej w Polsce, sięga do korzeni tego niezwykłego malarstwa.

W czasie zajęć prowadzonych w *Pracowni ikony* będzie można zmierzyć się z tradycyjną techniką powstawania ikony. Każdy z uczestników otrzyma szpongowaną deskę lipową zagruntowaną według tradycyjnej receptury. Pod okiem osób z Grupy Agathos oraz – gościnnie – Grzegorza Prokopiuka, ikonografa i teologa z Supraśla, każdy wykona szkic, a następnie namaluje ikonę. Pracować będziemy nad Mandylionem, nad ikoną Pantokratora i ikonami Apostołów. Do malowania użyjemy takiej farby, jaką stosowano jeszcze w Bizancjum – tempere jajecznej. Będziemy rozmawiać o roli kanonu i symbolice ikony. Wieczorami zaplanowaliśmy czas na kontemplację sztuki bizantyjskiej, w którą wprowadzą nas wykłady i prezentacje.

PROWADZENIE

Grupa Agathos (od gr. *agathos* – dobry) powstała w 2003 r. Nazwa jest nawiązaniem do greckiej tradycji ikonopisania, do okresu, gdy chrześcijaństwo, jeszcze niepodzielone, wypracowało zasady sztuki sakralnej. Grupę stanowią katolicy zafascynowani pięknem i duchową głębią ikony, przekonani o jej wartości tak dla Kościoła wschodniego jak i zachodniego. Kształcili się pod kierunkiem o. Zygryda Kota SJ z Pracowni Św. Łukasza w Krakowie oraz Mateusza Środonia ze Studium Chrześcijańskiego Wschodu z klasztoru ojców Dominikanów na Służewie w Warszawie.

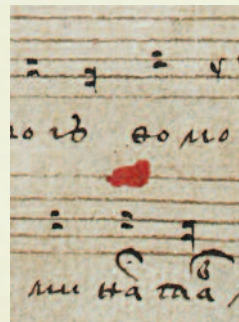
Członkowie grupy odbywali praktyki ikonograficzne w Studium Ikonopisania w Bielsku Podlaskim, w pracowni ikonograficznej klasztoru Evangelismos na greckiej wyspie Patmos

oraz w pracowni ikony w klasztorze Varatec w rumuńskiej Mołdawii.

W tym roku obchodzimy dziesięciolecie istnienia grupy. Po raz pierwszy spotkaliśmy się we wrześniu 2003 r. na plenrze malowania ikon prowadzonym przez o. Zygryda Kota, w jezuickiej willi, w Starej Wsi pod Brzozowem. Grupa Agathos oprócz tworzenia ikon zajmuje się także działalnością popularyzatorską – organizuje wystawy swoich prac, prowadzi prelekcje, dyskusje, warsztaty ikonopisania.

Warsztaty poprowadzą: **Katarzyna Barszcz, Bartosz Bremer, Małgorzata Dzygadło-Niklaus, Ewa Grześkiewicz** oraz **Julita Jaśkiewicz**

PRACOWNIA ŚPIEWU LITURGICZNEGO

Chorał bizantyjski i gregoriański

W tym roku – jako kontynuacja poszukiwań Scholi Węgajty – w ramach warsztatu przygotowujemy chorał gregoriański do Mszy Św. na uroczystość Wniebowzięcie NMP oraz śpiewy bizantyjskie (maryjne) do obrzędu poświęcenia ikon według wschodniego

formularza, który celebrowany będzie na zakończenie sesji, po nabożeństwie (15 sierpnia). Wieczorem dnia 14. sierpnia w sali Ośrodka Teatru Węgajty zapraszamy także do modlitwy wg. Akatysty ku czci Bogarodzicy z polskim tekstem autorstwa ks. Józefa Romana Maja, połączonej z wystawą grupy Agathos. Melodie i utwory zaczerpnięte będą bezpośrednio z tradycji grecko-bizantyjskiej ale wykonane, adaptowane i ułożone do języka polskiego (Akatyst) przez Marcina Abijskiego. Dodawać będziemy również przykłady śpiewów starocerkiewno-słowiańskich z *Irmologionu Supraskiego*, nad którymi pracowaliśmy w latach poprzednich i jeden utwór w oryginalnym języku greckim.

Ksiądz Prałat Józef Roman Maj, proboszcz kościoła św. Katarzyny na Służewie w Warszawie, napisał z potrzeby serca nowy,

ale według antycznych reguł ułożony, Akatyst maryjny. Poszukując do niego najstosowniejszej muzyki, skierował się do Supraśla, do pierwszego w Polsce wykształconego w tym kierunku w Grecji kantora bizantyjskiego Marcina Abijskiego. Ten opatrzył polski tekst Akatysty pasującą do niego tradycyjną muzyką bizantyjską.

„Muzyka liturgiczna nie jest sztuką samą w sobie, sztuką dla sztuki. Ma ona do spełnienia bardzo ważne zadanie. Pomaga modlącemu się wniknąć możliwie głęboko w sens słów, względem których pełni ona rolę podrzędną. To słowa są nośnikami konkretnych treści, którym odpowiednia oprawa muzyczna pozwala zacząć przeobrażać wewnątrz modlącego się.

Muzyka bizantyjska, będąc od początku kontynuacją sztuki muzycznej pierwszych chrześcijan, wierna była tej koncepcji. Bizantyjscy „melodosi” pierwszego chrześcijańskiego tysiąclecia tworzyli muzykę do pisanych przez siebie hymnów, powodując, że stawała się ona nieodłączną ich częścią. Kolejne pokolenia hymnografów starały się tworzyć hymny równe rytmicznie pierwowzorom, dzięki czemu dawne melodie były wciąż żywe i dotrwały do naszych czasów.

Wielowiekowa tradycja i uduchowienie owych melodii podczas tysięcy całonocnych czuwań, podczas których rozbrzmiewały, spowodowały, że wywierają one na współczesnym słuchaczu ogromne wrażenie nawet wtedy, kiedy nie rozumie on słów hymnów. Owe melodie, do dziś stanowiące oprawę muzyczną liturgii bizantyjskiej, stały się bardzo uniwersalne, idealnie oddając głębie modlitewnych treści we wszystkich ich przejawach: błagalnym, dziękczynnym, doksologicznym czy też dydaktycznym. Latem roku 2009, dzięki Marcinowi Szczycińskiemu, dane mi było zapoznać się z księdzem prałatem Józefem Majem, autorem słów „Akatysty do Przenajświętszej Bogarodzicy”. Jego wielka wiara we wstawiennictwo Matki Bożej oraz miłość i zaangażowanie, z jakim pisał ów hymn, wywarły na mnie ogromne wrażenie. W rezultacie przyszło mi stanąć przed niełatwym zadaniem opracowania w muzykę owej wzruszającej i wzniosłej modlitwy. Po raz pierwszy język polski zetknął się z muzycznym światem Bizancjum...”

(Marcin Abijski)

PROWADZENIE

Marcin Abijski (chorał bizantyjski) i **Johann Wolfgang Niklaus** (chorał gregoriański)